

Lidé do ulic. Výbuch zelených plánů. Česko, Německo, Rusko: Expert už ví

- CZ24 News | 30. listopadu 2021

Pár pořádných blackoutů, demonstrace proti extrémním cenám energie a bude konec s plány na boj proti klimatu, soudí meteorolog a publicista Milan Šálek. Předvídá, že až Němci zavřou jaderné elektrárny, začnou brát elektřinu od nás a spalovat uhlí, „což se velmi pravděpodobně odrazí na dalším významném nedostatku zdrojů a z toho plynoucího zdražování“. Světoví politici by se dle Šálka měli omluvit za šíření paniky a podpořit jádro. „Taky se klidně může stát, že se oteplovat přestane a začne hádka, kde byla v modelech vývoje klimatu chyba, například úbytek arktického ledu se zastavil a nyní je ho více než poslední roky. Budme rádi, že se neochlazuje, to by bylo horší,“ uvedl Milan Šálek.

Považujete konferenci COP26 za účasti představitelů 197 zemí ve skotském Glasgově za „historickou“, jak ji označil vyjednávač za Evropskou unii Frans Timmermans, ačkoli se mu nelíbilo, že na poslední chvíli byla pod tlakem Číny a Indie oslabena formulace závazku z původně navrhovaného naprostého zavržení uhlí na postupný odklon od používání uhlí k výrobě elektrické energie?

Osobně v tom žádnou „historičnost“ nevidím, protože konferenci COP26 považuji spíše za podivné divadlo, jehož herci na poslední chvíli tleskají sami sobě, zatímco stále větší množství nedobrovolných diváků této show má spíše starost, čím v zimě zatopí, zda zvládne zaplatit faktury za energie a zda se vůbec uživí bez toho, aby bylo nutné psát na sociální úřad ponižené žádosti o sociální dávky.

I nejmenší finanční příspěvek velice pomáhá! Děkujeme!

CHCI PŘISPĚT

Zástupci USA a Číny, dvou největších producentů emisí oxidu uhličitého, oznámili, že budou spolupracovat, aby dosáhli cíle stanoveného v Pařížské dohodě. Tedy aby nestoupala teplota o více než jeden a půl stupně oproti předindustriální době. Chtějí toho docílit omezováním emisí metanu, přechodem k čisté energii a dekarbonizací, a to ještě v tomto desetiletí. Co si o této dohodě velmocí a zmíněných záměrech myslíte?

Být zástupcem těchto velmocí, tak se budu snažit „na oko“ tvářit, že budu spolupracovat na cílech dekarbonizace, ale ve skutečnosti bych sledoval především zvýšení životní úrovně vlastního obyvatelstva, protože proti přírodním živlům, ať ovlivňovanými emisemi, nebo ne, je bohatší společnost odolnější. Málo se ví, že Indie podmínila své cíle dekarbonizace finančním příspěvkem tzv. rozvinutého světa ve výši jednoho bilionu dolarů za deset let (tisíc miliard, v angličtině trillion,

odkaz [zde](#)), tj. desetkrát více, než byl **minulý závazek tzv. klimatických peněz** pro všechny rozvojové země, a ani ten nepodařilo naplnit. Indický ministr životního prostředí ještě **doplnil**, že skupina rozvojových zemí požaduje příspěvek jednoho bilionu (tisíce miliard!) dolarů ročně, což je zcela mimo realitu. To jednoznačně vypovídá o neuskutečnitelnosti těchto cílů a závazků. Čína se občas bude tvářit na oko trochu zeleně, a to hlavně z rozumného důvodu redukce smogu, ale především bude posilovat svoje ekonomické a vojenské postavení, aby byl na ní celý svět stále více závislejší, což se jí docela daří.

RNDr. Milan Šálek, PhD., meteorolog

Jedním z hlavních témat konference byl konec těžby uhlí. Někteří velcí znečišťovatelé, jako jsou Polsko, Chile, Maroko nebo Vietnam, se zavázali k postupnému ukončení výroby elektřiny z uhlí s tím, že silné ekonomiky vyřadí své uhelné elektrárny z provozu do roku 2030 a chudší země do roku 2040. Lze i to brát jako úspěch, přestože se nepřipojili hlavní znečišťovatelé jako Čína, USA, Austrálie nebo Indie?

Tady mohu pouze spekulovat; pokud se už ekonomicky těžitelné zásoby blíží svému vyčerpání, pak je asi rozumné to postupně ukončit, zejména dostanu-li za to nějaké prostředky na přechod na jiná paliva a mohu to odůvodnit vznešeným cílem tzv. ochrany klimatu. Ale že bychom se zcela obešli bez uhlí, je naprostá iluze, státy jako Čína či Austrálie to vědí.

Něco podobného jako s těžbou uhlí se událo i s automobily na fosilní paliva, jejichž výrobci - Ford, Volvo, Mercedes-Benz a další - se zavázali nejpozději do roku 2040 přestat podporovat tyto vozy. Po tomto datu chtějí prodávat jen auta s nulovými emisemi. Dohodu ale nepodepsaly USA, Čína a Německo, z automobilek pak Volkswagen, Toyota a BMW. Jaký je význam takovéto dohody?

Pokud bude elektromobilita prakticky a ekonomicky využitelná bez dotací a pokutování aut se spalovacím motorem, proč ne, sám bych byl jejich příznivcem. Místo pompézních závazků a dohod by ty automobilky měly spíše vyvinout ta praktická auta.

Českému premiérovi Andreji Babišovi, který na konferenci kritizoval evropský klimatický balíček a označil ho za evropskou zelenou sebevraždu, přiřkla mezinárodní aktivistická síť

Climate Action Network anticenu „fosilie dne“. Anticenu dostalo i Česko za snahu vyhnout se klimatické odpovědnosti. Spletl si předseda české vlády fórum světových lídrů s konferencí popíračů klimatických změn, jak uvedla organizace? Lze od jeho nástupce Petra Fialy očekávat vstřícnější postoj?

To byl snad nejrozumnější projev na celé konferenci, ale byl by uvěřitelnější, kdyby se proti navržené „hurá“ dekarbonizaci, která jednoznačně vede ke zchudnutí velké části obyvatel Evropy a k větší závislosti EU na surovinách i výrobcích okolního světa zejména Ruska a Číny, konzistentně vyjadřoval i dříve, a hlavně na Evropské radě. U Petra Fialy nevím, ale mám obavu, že jeho vláda bude vůči nerealistickým a v podstatě utopickým plánům EU vstřícnější. Uvidíme, věřme ve zdravý rozum, i když ta víra má čím dál větší trhliny.

Ve studii, která zkoumá současné emise v atmosféře, zaznělo, že Evropská unie i Spojené státy vypustily letos méně oxidu uhličitého než v roce 2019, v Číně došlo ve srovnání s předloňským rokem k nárůstu o sedm procent, v Indii o tři procenta. Svět tak vypouští do atmosféry téměř stejný objem skleníkových plynů jako před pandemií. Jaké možné scénáře jsou před lidstvem, když autoři studie uvádějí, že pokud chce svět udržet globální oteplování pod kritickou hranicí 1,5 stupně Celsia ve srovnání s předprůmyslovou érou, má na to posledních jedenáct let?

Ten cíl 1,5 °C je v podstatě pouze politický cíl na papíře, a „strašící“ výroky typu „máme posledních X let k odvrácení katastrofy“ slyšíme už desítky let. V okamžiku, kdy půjde do tuhého a zažijeme pár pořádných blackoutů nebo se cena energií dostane do extrémní výše dohánějící lidi k demonstracím, se bude znovu spalovat uhlí a plyn o sto šest, protože než bychom měli v zimě zmrznout, tak klidně riskneme těch 1,5 °C navíc, což žádná katastrofa není. Taky se klidně může stát, že se oteplovat přestane a začne hádka, kde byla v modelech vývoje klimatu chyba, například úbytek arktického ledu se zastavil a nyní je ho více než poslední roky. Budme rádi, že se neochlazuje, to by bylo horší.

Součástí boje s klimatickou změnou jsou díky své schopnosti pohlcovat emise skleníkových plynů lesy. Ročně jich však kvůli odlesňování zmizí kolem deseti milionů hektarů. I když se více než 110 států zavázalo ke zvrácení úbytku světových lesů, čehož chtějí dosáhnout do roku 2030, ochránci přírody připomněli, že podobné sliby slyšeli už dříve, naposledy v roce 2014, a splněn nebyl žádný z nich. Jaký podíl na záchraně klimatu ze skládačky nejrůznějších opatření tvoří záchrana lesů?

Otázka vztahu klimatické politiky a ochrany lesů je plná paradoxů. Pokud chceme lesy chránit z ekologických důvodů i z důvodu rozumnějšího využití dřeva, čemuž bych sám fandil, tak nejlepším a nejjednodušším krokem by bylo zrušení podpory pálení dřeva v elektrárnách či teplárnách, které je z nějakého tajuplného důvodu považováno za „ekologické“, i když se to dřevo [dovází třeba i přes oceán](#). Ta podpora má podobný vývoj jako v případě biopaliv, které byly nejdříve považovány za „ekologické“, až se zjistilo, že tomu tak vůbec není, ale ze setrvačnosti se do paliv přimíchávají stále, pouze se o nějaké ekologičnosti už raději moc nemluví. U spalování dřeva je tomu podobně; dostalo to zpočátku „zelené razítko“, jako že je „uhlíkově neutrální“, takže drancování lesů je z „klimatických důvodů“ podporováno i finančně. Když se proti tomu environmentalisté a vědci začali stále hlasitěji ozývat, tak namísto jednoduchého škrtnutí se budou pouze zpříšňovat „kritéria udržitelnosti“, což ještě hodně dlouho potrvá. Asi hlavním důvodem tohoto váhání je, že případné vyřazení spalování dřeva z tzv. obnovitelných zdrojů by znamenalo, že Evropská unie nemá šanci dodržet ani Pařížskou dohodu, nemluvě o dalších zpříšňujících závazcích. Jinak řečeno, nadbytečné drancování lesů je nezanedbatelně živeno i tzv. ochranou klimatu a nekompetentními rozhodnutími zelených politiků a byrokratů.

A jaký je význam lesů z hlediska teploty klimatu?

Tady je namístě zmínit jeden paradox: I když to jde proti intuici, tak lesy v mírném podnebném pásu klima spíše **oteplují**, protože lesní porost má menší albedo (odrazivost), takže pohlcuje více tepla ze slunečního záření než třeba louka. To teplo jde navíc do atmosféry ve větší míře jako latentní teplo ve vypařené vodě (tzv. transpirací). Pokud bychom zanedbali emise a tzv. propady (jímání) uhlíku, pominuli bychom ekologickou úlohu lesa a přáli bychom si pouze studenější planetu, tak bychom měli lesy v mírném pásu, slovy klasika, „popílit“. Ale doufám, že tento „návod“ nikdo nevezme vážně, hlavně před Evropskou komisí by se to mělo držet v tajnosti, aby takto nezdůvodňovala další ničení lesů z důvodu boje o chladnější podnebí. Doplnuji, v tropech je role lesa v energetické bilanci pravděpodobně opačná, větší podíl lesa tam klima spíše **ochlazuje**, takže tam je snaha o ochranu lesních ekosystémů v jednotě s cílem další případné oteplování o něco umenšit, proti čemuž asi nelze nic zásadního namítat.

Nesnižuje věrohodnost slov a závazků světových lídrů skutečnost, že na čtyři stovky z nich přiletěli do dějiště konference o klimatu soukromými letadly, přičemž průměrný soukromý tryskáč vyprodukuje dvě tuny CO₂ každou hodinu letu a uhlíková stopa běžného člověka je ročně zhruba 8 tun? A co si myslíte o tomto příspěvku na sociálních sítích: „Čtyři sta soukromých tryskáčů, kterými se světoví ‚lídři‘ dostali na COP26, vypumpovalo do atmosféry 13 tisíc tun CO₂, přesto chtějí, abyste přestali jíst maso, přestali jezdit na dovolenou, koupili si nový elektromobil a utráceli tisíce liber na nové kotle?“

Kdyby se světoví lídři a další „ochránci klimatu“ shodli na tom, že nebudou obětovat životní úroveň lidstva utopickým „klimatickým cílům“, že posílí hlavně ekonomiku tím i odolnost proti všem možným nebezpečím, které, jak vidíme kolem sebe, nepřicházejí jednoduše z atmosféry, kdyby se mladým lidem omluvili za šíření neopodstatněné paniky, začali rušit nesmyslná byrokratická omezení a v energetice jednoznačně podpořili stabilní jádro namísto nespolehlivých občasných zdrojů energie a „ekologického“ pálení dřeva či biopaliv dovážených z druhého kouta zeměkoule, tak bych jim ty tryskáče a emise na COP26 klidně popřál. V opačném případě to považuji hlavně za pokrytecké divadlo, které platíme a za které ještě těžce zaplatíme v rostoucích cenách energií a následně samozřejmě téměř všeho ostatního.

Klima bude prioritou nové koaliční vlády v Německu. Jak se na její plány v této oblasti díváte?

Kdybychom nebyli tak ekonomicky svázaní s Německem, tak bych jejich zeleným plánům docela fandil jako příkladu, jak mohou přání fanatických ideologů narazit na fyzikální a ekonomickou realitu. Předpoklad, že do deseti let bude výroba elektřiny z 80 procent založena na obnovitelných zdrojích, může fungovat za předpokladu, že jejich výpadky budou zachraňovat okolní země za cenu dalšího citelného růstu cen, neboť jsme ve společném energetickém trhu. Předpokládám, že už plánované vypnutí posledních německých jaderných reaktorů o kapacitě 8,5 GW (asi čtyř Temelínů) do konce příštího roku povede ke zvýšení podílu fosilních zdrojů či dovozů z okolních zemí, což se velmi pravděpodobně odrazí na dalším významném nedostatku zdrojů a z toho plynoucího zdražování. Představa, že se zároveň významně rozšíří elektromobilita a bude pro ni dostatek cenově dostupné elektřiny, je také dosti odvážná, diplomaticky řečeno.

Zbytky mého optimismu spočívají v tom, že po vypnutí posledních jaderných reaktorů v Německu a následné energetické krizi s prakticky existenční závislostí na plynu z Ruska začne více lidí vidět, kam tato zelená politika vede. Naštěstí i v Německu mají ještě demokracii, která je snad schopna korekce, přinejmenším v to doufám. Například stále více lidí v Německu začíná považovat rychlý ústup od jaderné energie za chybu, takže možná nemusíme být úplnými pesimisty.

Zdroj: parlamentnilisty